

BPK.600.2.2020.AW

**Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich, w trosce o bezpieczeństwo osób przebywających na obszarach wodnych od wielu monituje przebieg prac nad kształtem prawa dotyczącego ratownictwa wodnego w Polsce. Zaniepokojenie budzi fakt, że aktualnie definicja ratownika wodnego nie wskazuje, ile innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym powinien posiadać ratownik wodny, a samo pojęcie innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym nie zostało zdefiniowane w przepisach prawa. Nie jest również wyjaśnione, jaki ma być ich zakres i czy mogą to być kwalifikacje wynikające z rozszerzonego szkolenia w stosunku do tych umiejętności, które zostały uzyskane w ramach kursu podstawowego ratownictwa medycznego, tj. kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Z dotychczasowej praktyki wynika, że inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym są bardzo istotne w wykonywaniu profesjonalnego ratownictwa wodnego. Brak takich kwalifikacji ratowników wodnych uniemożliwia wykonywanie podstawowych zadań ustawowych przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, określonych w art. 13 *ustawy z 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. 2011 nr 208 poz. 1240, dalej ustawy o bezpieczeństwie...)*. Tym samym brak takiej regulacji w istotny sposób wpływa na obniżenie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych.

Na brak definicji „uprawnień przydatnych w ratownictwie wodnym” oraz niejednoznaczność pojęć wskazuje również wyrok NSA z dnia 26.10.2018 r. (sygn. akt II GSK 966/18). Niedoprecyzowanie normy prawnej w tym względzie zrodziło zasadniczą wątpliwość, na ile niewykazanie lub niedostateczne wykazanie i jakich "innych przydatnych w ratownictwie wodnym kwalifikacji" może stać na przeszkodzie uznaniu za ratownika wodnego osoby spełniającej wymogi określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. 2006 nr 191 poz. 1410) oraz posiadającą wiedzę i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich.

Zaproponowana w dniu 01.06.2020 nowelizacja *ustawy o bezpieczeństwie...* (Nr w wykazie prac RM: UD 96) ma na celu doprecyzowanie przepisów prawa w związku z brakiem jednoznacznego określenia definicji ratownika wodnego, z uwagi na niewskazanie, ile innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym powinien posiadać ratownik wodny oraz brakiem uregulowania pojęcia innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym.

Projektowana regulacja ma doprecyzować definicję ratownika wodnego, poprzez wskazanie, że ratownik wodny posiada co najmniej jedną kwalifikację przydatną w ratownictwie wodnym. „Inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym”, o których mowa w art. 2 pkt 5 *ustawy o bezpieczeństwie...*, zgodnie z projektem powinny być przydatne do działań ratowniczych wymienionym w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie¹. Ponadto kwalifikacje muszą być „inne” niż te, które wynikają z ukończenia kursu ratownika wodnego, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie szkoleń w ratownictwie wodnym (Dz. U. poz. 747). Ukończenie takiego kursu potwierdza bowiem posiadanie wiedzy i umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego i technik pływackich, tj. odrębną przesłankę wymienioną w art. 2 pkt 5 *ustawy o bezpieczeństwie...*. Ponadto kwalifikacje muszą być inne niż te, które wynikają z ukończonego kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy, o którym mowa w

---

¹ Działania ratownicze podejmowane w ramach ratownictwa wodnego, polegają w szczególności na:

- 1) przyjęciu zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniu;
- 2) dotarciu na miejsce wypadku z odpowiednim sprzętem ratunkowym;
- 3) udzielaniu kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- 4) zabezpieczeniu miejsca wypadku lub zagrożenia;
- 5) ewakuacji osób z miejsca stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia;
- 6) transporcie osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym do miejsca, gdzie jest możliwe podjęcie medycznych czynności ratunkowych przez jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, po uprzednim uzgodnieniu miejsca przekazania z dysponentem jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego;
- 7) poszukiwaniu osób zaginionych na obszarze wodnym.

rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz. U. poz. 408, z późn. zm.).

Pewne wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich budzi fakt szeroko określonych w nowelizacji „innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym”, które zostaną dookreślone w przepisach rozporządzenia. W tym miejscu warto przywołać art. 2 pkt 4 *ustawy o bezpieczeństwie...* definiujący ratownictwo wodne jako prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Obszarem wodnym natomiast, zgodnie z pkt 1 tego artykułu, są wody śródlądowe, wody przybrzeżne oraz kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli, pływalnie i inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o określonej powierzchni.

Projektowane „inne kwalifikacje” to, między innymi kwalifikacje: uprawniające do kierowania statkami na wodach śródlądowych oraz kwalifikacje do uprawiania turystyki wodnej, kwalifikacje w żegludze morskiej, takie jak: świadectwa i patenty w żegludze śródlądowej, uprawnienia motorowodne, świadectwa i dyplomy w żegludze morskiej, obsługi urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, używanego w radiokomunikacji lotniczej, morskiej i żeglugi śródlądowej, czy też kwalifikacje do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi. Rzecznik Praw Obywatelskich nie podważa faktu, iż korespondują one z rodzajem zadań wykonywanych przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, ale niewątpliwie nie dotyczą wszystkich obszarów wodnych takich jak pływalnie i inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o określonej powierzchni.

Jak wskazał już na to NSA, z treści przepisu art. 2 pkt 5 można wnioskować, że „inne kwalifikacje”, które towarzyszą pozostałym wskazanym w przepisie warunkom, powinny być traktowane jako równorzędne. Jednak brak jakiegokolwiek normatywnego przybliżenia o jakie kwalifikacje chodzi i poprzestanie tylko na ich określeniu jako „przydatnych w ratownictwie wodnym” nakazuje przyjąć, że kwalifikacje takie należy oceniać jako pożądane i oceniać w kontekście obszaru wodnego, na którym realizować się ma ratownictwo wodne. Jeżeli zatem, jak stanowi art. 2 pkt 4 cyt. ustawy, ratownictwo wodne realizuje się na różnych przewidzianych ustawą obszarach wodnych to różna, bo odpowiednia do warunków i potrzeb wynikających z właściwości danego obszaru, musi być ocena innych przydatnych w tym ratownictwie kwalifikacji, o których mowa w pkt 5 tego artykułu. W praktyce nie ma prawie żadnych uprawnień dedykowanych ratownikom pracującym na pływalniach oraz na wodach otwartych z użyciem specjalistycznego sprzętu, a to właśnie pływalnie kryte, odkryte i parki wodne stanowią większość obiektów kąpielowych w Polsce.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ponowne rozważenie projektowanej definicji „innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym”, jak również o przekazanie projektowanych aktów do zaopiniowania w pierwszej kolejności WOPR-Zarząd Główny, jak i pozostałym jednostkom terenowym WOPR.

Z poważaniem,

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
/podpisano elektronicznie/